

**UCHWAŁA NR XXXII/294/16
RADY MIEJSKIEJ W KLUCZBORKU**

z dnia 21 grudnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Kluczbork na lata 2017-2021**

Na podstawie art. 10 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku - o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z póź. zm.) Rada Miejska w Kluczborku uchwała co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kluczbork na lata 2017-2021 w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

2. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest częścią strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Kluczbork.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Kluczborka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kluczborku

Janusz Kędzia

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kluczbork na lata 2017 - 2021

1. WSTĘP

Narkomania jest chorobą, na którą może zachorować każda osoba eksperymentująca ze środkami zmieniającymi świadomość. Przebieg uzależnienia jest bardzo podobny u wszystkich osób nim dotkniętych. Nieleczona narkomania jest chorobą postępującą i zagraża życiu. Uzależnienie od narkotyków jest chorobą chroniczną – czyli nieuleczalną. Można jednak powstrzymać jej rozwój.

Narkomania jest przyczyną wielu innych chorób, zaburzeń i problemów emocjonalnych. Warunkiem rozwiązania tych dolegliwości jest zaprzestanie zażywania. Kolejnym warunkiem poprawy jakości życia osoby uzależnionej jest psychoterapia uzależnienia.

O narkomanii słyszymy najczęściej w kontekście patologii społecznej czy przestępczości, rzadziej myślimy o tym problemie w kategoriach choroby. Jednak, jedynie traktowanie uzależnienia od narkotyków jako choroby, pozwala skutecznie pomagać osobom dotkniętym tym problemem, jak i ich bliskim. Według definicji, narkomania to zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania środków odurzających na organizm. Objawia się między innymi, potrzebą przyjmowania, stale lub okresowo, substancji odurzającej. Osoba chora robi to w celu zmiany świadomości lub poprawy samopoczucia. Wpływa to na zmianę zachowań oraz pogorszenie funkcjonowania we wszystkich sferach życia. Wraz z rozwojem uzależnienia następuje coraz większa koncentracja życia wokół zażywania – osoba uzależniona poświęca coraz więcej czasu, energii i środków na zdobywanie i zażywanie narkotyku. Następuje także wzrost tolerancji – konieczność zażywania większych dawek dla osiągnięcia efektu. Zwiększa to szkody wynikające z zażywania, lecz nie powstrzymuje to osoby chorej od sięgania po narkotyk. Osoba uzależniona stopniowo traci kontrolę nad zażywaniem.

Choroba ta przyczynia się również do problemów związanych z funkcjonowaniem w społeczeństwie, wypycha człowieka z wcześniej ustalonych ról społecznych, powoduje zaniedbania w pełnieniu różnych obowiązków oraz uniemożliwia realizację wcześniej podjętych celów życiowych.

Przyczyny uzależnienia są złożone. Ma na nie wpływ, co najmniej, kilka czynników. Zalicza się do nich predyspozycje psychiczne, dziedziczne, wpływ środowiska oraz właściwości uzależniające samego narkotyku. Większość osób uzależnionych zaczyna eksperymentować z narkotykami w młodym wieku, nie mając świadomości ryzyka i zagrożeń z tym związanych. Każdy kto sięga po środki odurzające pierwszy raz nie wierzy, że stanie się ofiarą. Ogromnym problemem podczas leczenia pacjentów są zmiany w psychice osób uzależnionych, które zaburzają w ich świadomości rzeczywistą ocenę problemu i skalę trudności. Często są przyczyną, przez którą chorzy nie podejmują się leczenia.

Ta podstępna choroba przebiega podobnie u wszystkich uzależnionych. Rozwija się i postępuje, przechodząc przez kolejne fazy, począwszy od pierwszych eksperymentów, aż do chronicznego zażywania i całkowitej destrukcji. Nie leczona prowadzi do całkowitej utraty kontroli nad zażywaniem i życiem. Wczesne leczenie narkomanii daje większą szansę na zatrzymanie choroby. Terapia pozwala zatrzymać postęp choroby i zdobyć umiejętności niezbędne do trzeźwego życia.

Przeciwdziałanie i zwalczanie narkomanii jest zadaniem własnym gminy, którego realizacja wynika z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224).

W myśl powyższej ustawy przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności przez:

a) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;

b) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;

c) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;

d) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;

e) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;

f) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii jest kontynuacją zadań realizowanych w poprzednich latach i stanowi spis działań profilaktycznych, jak i zaradczych na szczeblu gminy.

Jedną z ważnych kwestii społecznych, przed którą stanęły instytucje zajmujące się wychowaniem i edukacją, a także osoby kreujące politykę w państwie jest używanie przez młodzież alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.

W literaturze psychologicznej i opracowaniach socjologicznych wielokrotnie podkreśla się współzależność pomiędzy trudnymi relacjami rodzinnymi i brakiem wsparcia oraz pomocy ze strony rodziców i zachowaniami problemowymi związanymi z piciem alkoholu i sięganiem po narkotyki przez młodzież.

Młodzi ludzie biorący narkotyki pochodzą zarówno z rodzin biednych jak i bogatych, pełnych i rozbitych, z małych miasteczek i z dużych miast.

Zwiększyła się podaż i różnorodność narkotyków na nielegalnym rynku, a tym samym ich dostępność. Zmieniły się wzory używania jak i rodzaj najczęściej używanych substancji. Niepokojący jest fakt, że zmieniła się również ocena stosowania niektórych narkotyków, dopuszczająca używanie niektórych substancji w efekcie podążania za modą, gdzie narkotyki stają się elementem towarzyszącym zabawom młodzieży, czy wspomagają młodych ludzi w nauce.

II. OPIS ZJAWISKA NA TERENIE GMINY KLUCZBORK NA PODSTAWIE DIAGNOZY

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany został w oparciu o diagnozę problemów społecznych na terenie gminy Kluczbork przeprowadzoną w 2015 r. w szczególności obejmujący:

- problem narkotykowy z perspektywy dzieci i młodzieży szkolnej Gminy Kluczbork;
- problem narkotykowy;

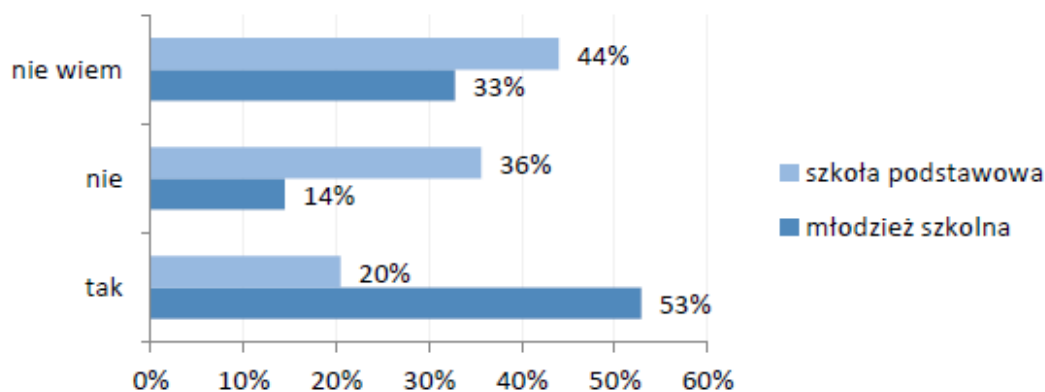
2.1. Raport na temat nadużywania środków odurzających wśród dzieci i młodzieży ze szkół Gminy Kluczbork

W badaniu 2015 r. wzięło udział 474 uczniów w tym 191 uczniów szkoły podstawowej, 283 uczniów określanych w badaniu jako młodzież szkolna. Wśród respondentów znalazło się 48 % kobiet oraz 52 % mężczyzn. W próbie najwięcej uczniów było w kategorii wiekowej 11-13 lat (40 %), następnie 14-16 (36 %), 17-19 lat (23 %). 1% to osoby w przedziale wiekowym 8-10 lat.

W ankiecie kierowanej do uczniów poruszono kwestię problemu narkotykowego w tym doświadczenia uczniów z dopalaczami.

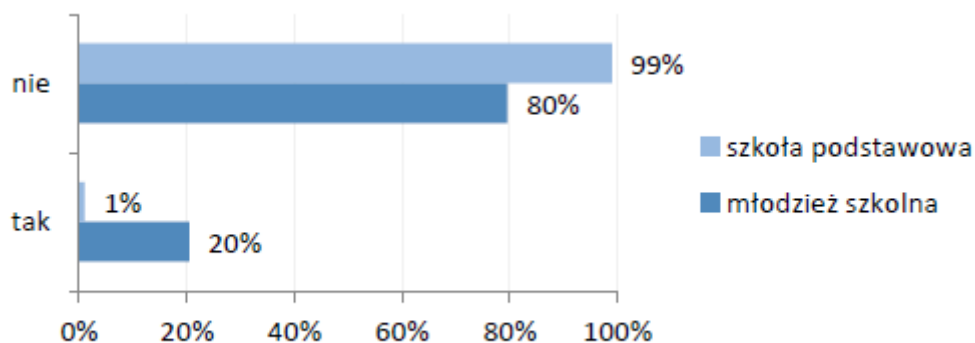
Wyniki badań kształtują się następująco:

Wśród ankietowanych uczniów 20% to uczniowie szkoły podstawowej, 53% młodzieży szkolnej jest zdania, że ich rówieśnicy mają kontakt z substancjami psychoaktywnymi. Wynika z tego, że wśród starszych uczniów nasila się kontakt z tego typu środkami. Duży odsetek ankietowanych z obu grup szkolnych nie posiada zdania w tej kwestii – 44% uczniów szkoły podstawowej, 33% starszych uczniów.

Czy osoby w Twoim wieku mają kontakt z narkotykami lub dopalaczami?

99% uczniów szkoły podstawowej, 80% młodzieży szkolnej zadeklarowało, iż nie mieli nigdy do czynienia z narkotykami lub dopalaczami. Tego typu doświadczenia potwierdza 1% młodszych ankietowanych, co piąty reprezentant młodzieży szkolnej.

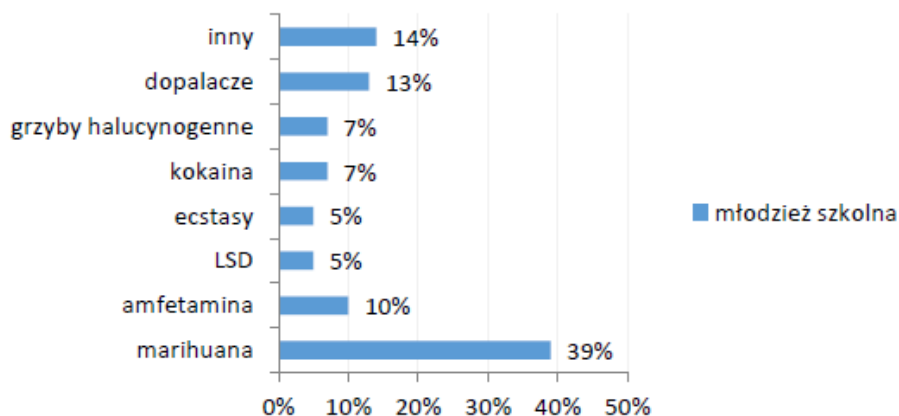
Czy zażywałeś kiedykolwiek narkotyk lub dopalacz?

Uczniowie potwierdzający swój bezpośredni kontakt z narkotykami lub dopalaczami, podali wiek, w którym pierwszy raz spróbowali tego typu środków. 70% respondentów pierwszy raz spróbowało narkotyku będąc pomiędzy 13 a 16 rokiem życia, 14% między 17 a 19 rokiem życia. 8% to osoby, które sięgnęły po tego typu substancje mając mniej niż 13 lat.

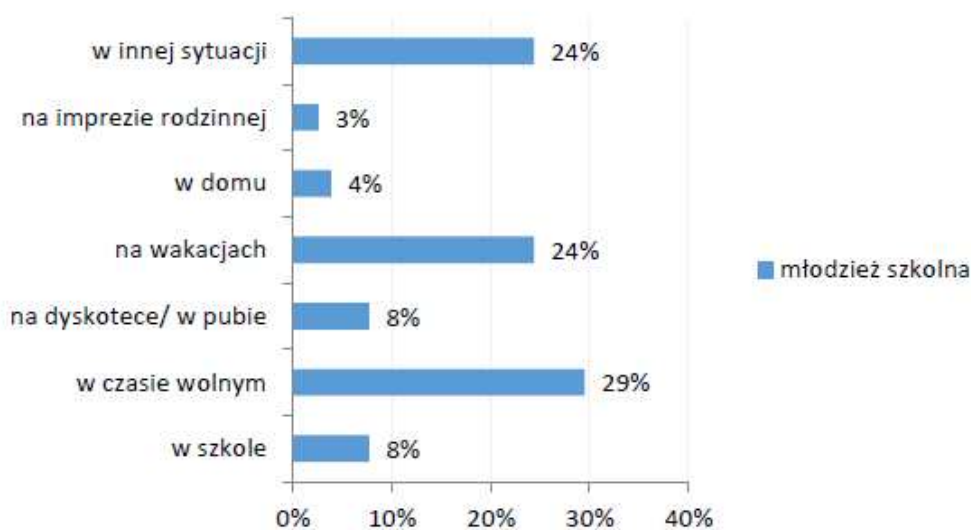
Ile miałeś lat, kiedy pierwszy raz próbowałeś narkotyków lub dopalaczy?

Młodzież szkolna, próbując po raz pierwszy narkotyku wybrała marihuanę (39%), dopalacze (13%). Amfetaminę wybrało 10% respondentów, po 7% uczniów grzyby halucynogenne lub kokainę, po 5% ankietowanych ecstasy lub LSD. 14% młodzieży szkolnej wybrało jeszcze inny rodzaj narkotyku, wśród odpowiedzi wymieniono mefedron (jeden z rodzajów tzw. dopalaczy).

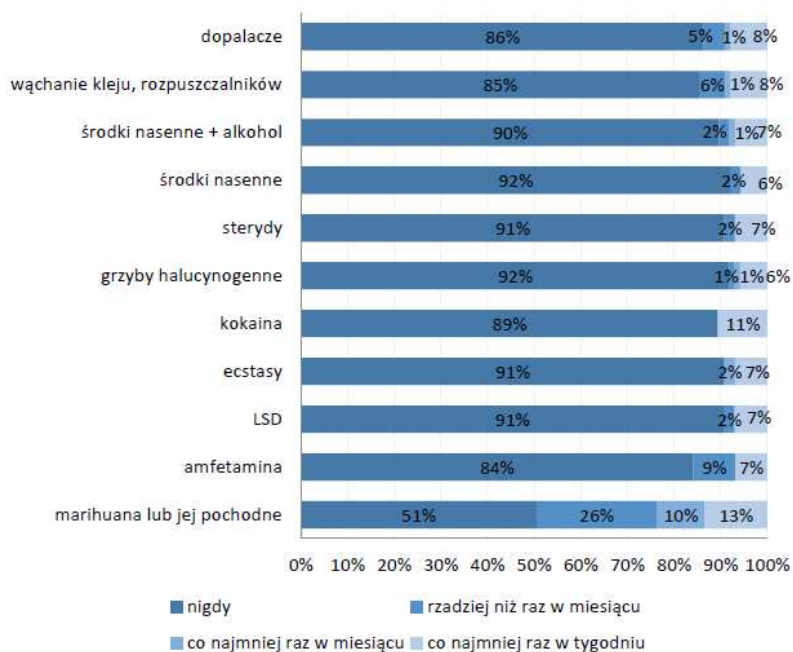
Jaki rodzaj substancji wybrałeś, kiedy po raz pierwszy spróbowałeś?

29% młodzieży szkolnej po raz pierwszy próbowało narkotyku w czasie wolnym, 24% podczas wakacji. Po 8% ankietowanych wybrało odpowiedź na dyskotece/ w pubie oraz w szkole, 4% w domu, 3% na imprezie rodzinnej. 24% młodzieży szkolnej wskazało jeszcze na inne sytuacje, w tym ognisko, impreza u znajomych, impreza sylwestrowa.

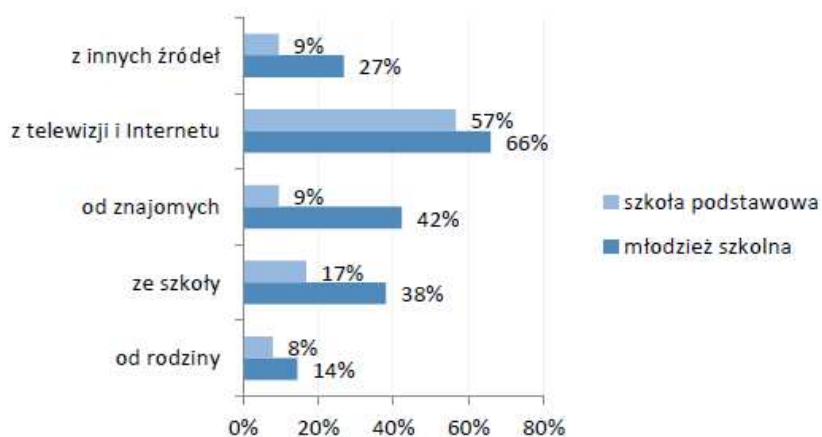
W jakiej sytuacji po raz pierwszy spróbowałeś narkotyku?

Młodzież szkolna oceniła częstotliwość korzystania przez nich z poszczególnych rodzajów substancji. Z przeprowadzonych badań wynika, że najczęstszym wyborem młodych ludzi jest marihuana lub jej pochodne – po ten rodzaj używki sięga rzadziej niż raz w miesiącu 26% ankietowanych, co najmniej raz w miesiącu 10%, co najmniej raz w tygodniu 13%. Jeśli chodzi o pozostałe używki, ponad 80% badanych deklaruje, iż nigdy z nich nie korzysta.

Jak często spożywasz poszczególne rodzaje substancji psychoaktywnych?

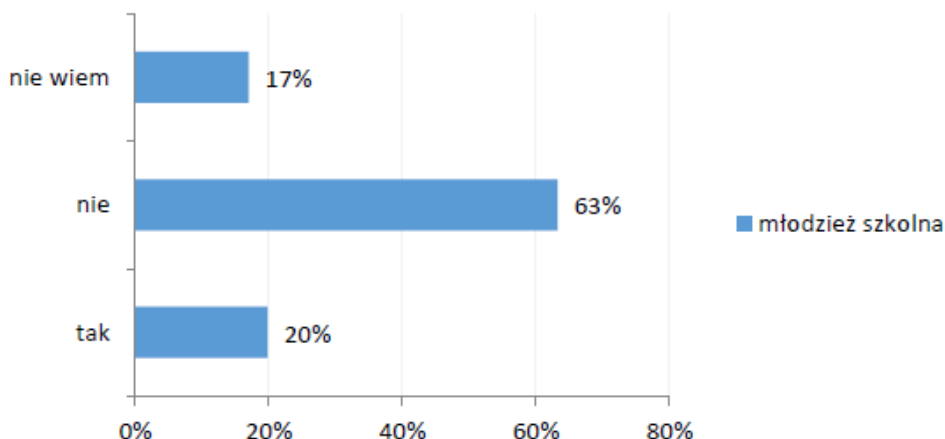
Telewizja i Internet są źródłami informacji na temat narkotyków i dopalaczy dla 57% uczniów szkoły podstawowej, 66% młodzieży szkolnej. Na szkołę wskazuje 38% uczniów szkoły podstawowej, 17% starszych uczniów, znanych wybrało 9% młodszych uczniów, 42% młodzieży szkolnej, a rodzinę 8% uczniów szkoły podstawowej, 14% starszych uczniów.

(pytanie wielokrotnego wyboru – odpowiedzi nie sumują się do 100%)

Skąd czerpiesz wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy?

Młodzieży szkolnej, która zadeklarowała, iż nigdy nie próbowała narkotyku, zadano pytanie dotyczące chęci eksperymentowania z narkotykami w przyszłości. 63% badanych deklaruje, że nie chciałoby spróbować narkotyków. Chęć spróbowania wykazuje 20% uczniów, a 17% wskazało odpowiedź nie wiem.

„Chciałbym kiedyś spróbować narkotyków”.

Podsumowanie

Respondenci uważają, że młodzież w ich gminie jest narażona na kontakt z narkotykami – ponad połowa młodzieży szkolnej (53%) jest zdania, że ich rówieśnicy mają kontakt z tego typu substancjami psychoaktywnymi. Wśród uczniów szkoły podstawowej jest to co piąty respondent.

Co piąty reprezentant młodzieży szkolnej przyznaje się do zażywania środków psychoaktywnych. Tego typu doświadczenia potwierdził 1% uczniów szkoły podstawowej.

Najczęstszym wyborem młodych ludzi jest marihuana lub jej pochodne – co dziesiąty reprezentant młodzieży szkolnej przyznający się do korzystania z narkotyków twierdzi, iż sięga po ten rodzaj używki co najmniej raz w miesiącu, 13% co najmniej raz w tygodniu. 39% respondentów wybrało marihuanę jako rodzaj narkotyku, po który sięgnęli, kiedy pierwszy raz mieli styczność z używkami.

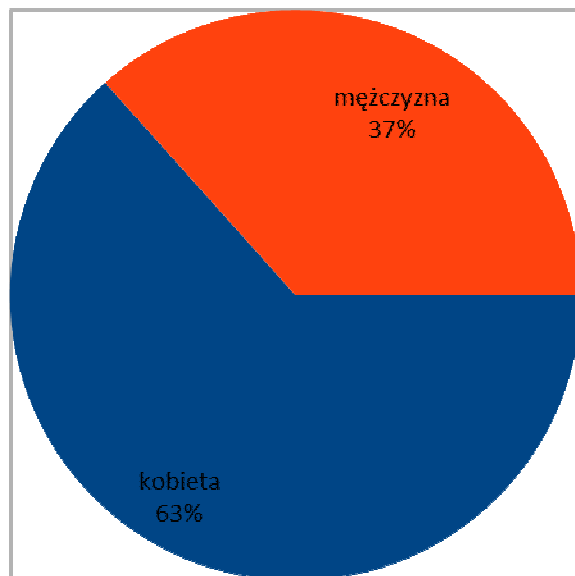
Wśród osób, które zadeklarowały, iż nigdy nie próbowały narkotyków lub dopalaczy, znalazło się 20% respondentów przyznających, iż chcieliby kiedyś spróbować tego typu środków psychoaktywnych, a 17% młodzieży szkolnej wskazało odpowiedź nie wiem.

Wiedzę na temat narkotyków z telewizji i Internetu czerpie 57% uczniów szkoły podstawowej, 66% młodzieży szkolnej.

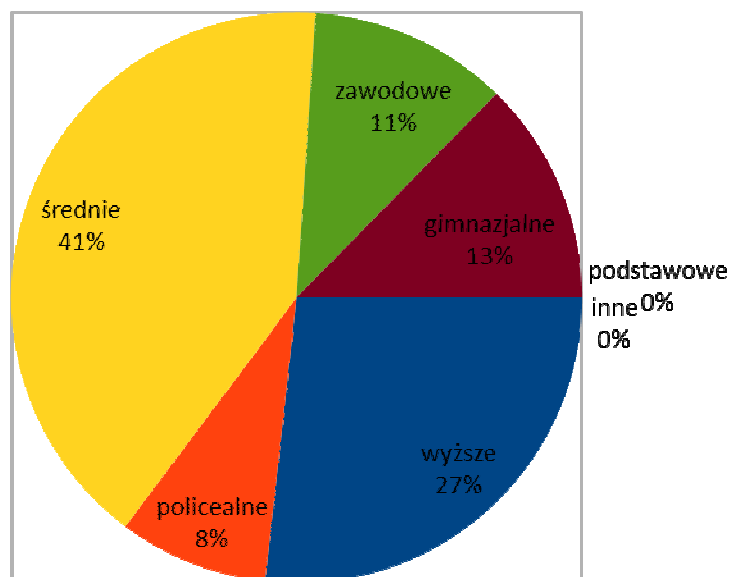
2.2. Wiedza społeczności Gminy Kluczbork nt. narkotyków.

Sondaż dotyczący problemu uzależnień, realizowany był wśród losowo wybranych mieszkańców Gminy Kluczbork w listopadzie 2016 r. W badaniu uczestniczyło 71 osób dorosłych, z czego ponad połowa to kobiety. Większość z badanych (59%) nie ukończyła 25 roku życia i przeważnie posiada wykształcenie średnie. Opis grupy respondentów na wykresach poniżej.

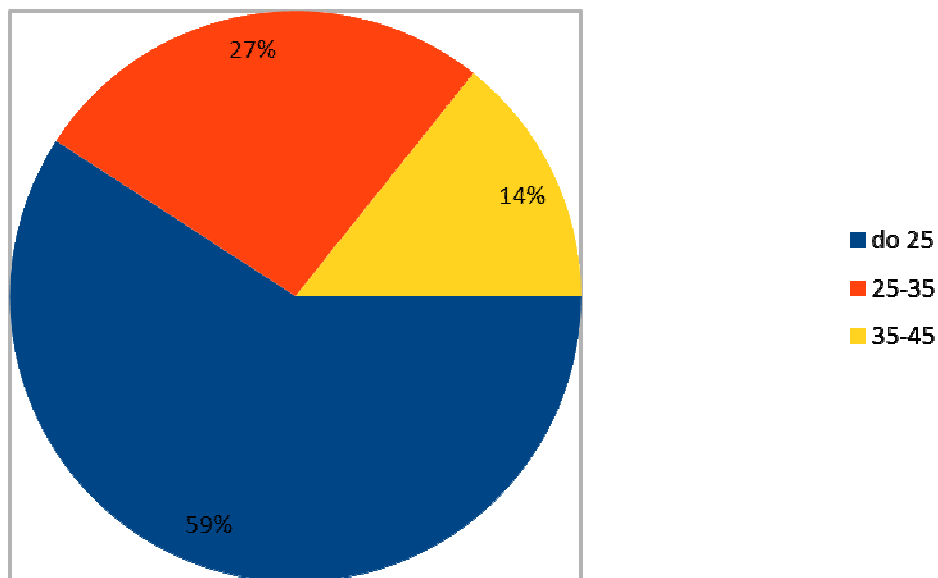
Respondenci- podział wg płci

Respondenci- wykształcenie

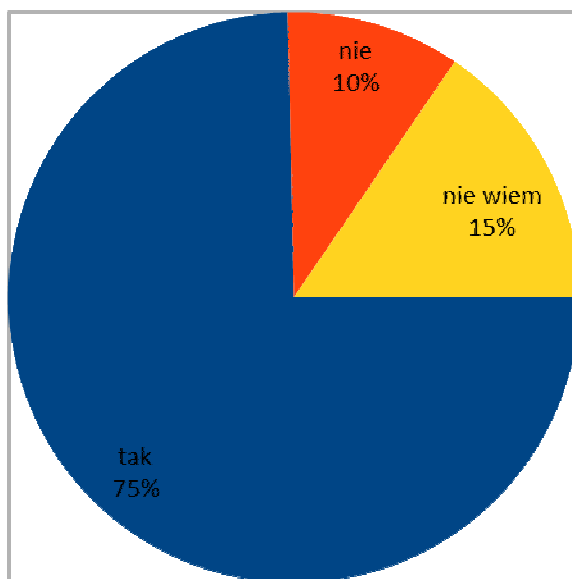

Respondenci- wg wieku

Badani odpowiadali na pytania zawarte w drukowanym kwestionariuszu ankiety, składającym się z 16 pytań. 11 z nich były pytaniami zamkniętymi, z możliwością wyboru zaproponowanych odpowiedzi, 3 miało charakter otwarty, a 2 półotwarty. Ankieta miała charakter anonimowy. W opinii respondentów, posiadają oni dostateczną wiedzę na temat uzależnień (3/4 badanych), a jedynie co dziesiąty przyznaje, że jego wiedza z tego zakresu jest niewystarczająca.

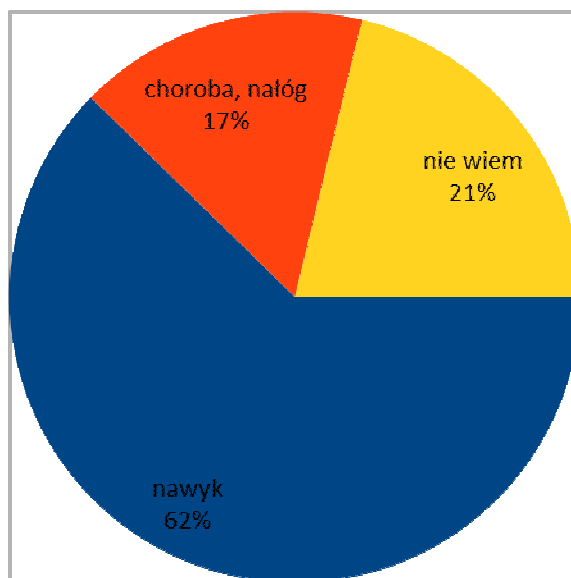
Czy uważa Pan/i, że posiada dostateczną wiedzę nt. uzależnień?

Jednocześnie ponad 20% badanych podaje, że nie wie czym jest uzależnienie. Podważa to wynik poprzedniego pytania, w którym badani wysoko ocenili swoją wiedzę z zakresu uzależnień.

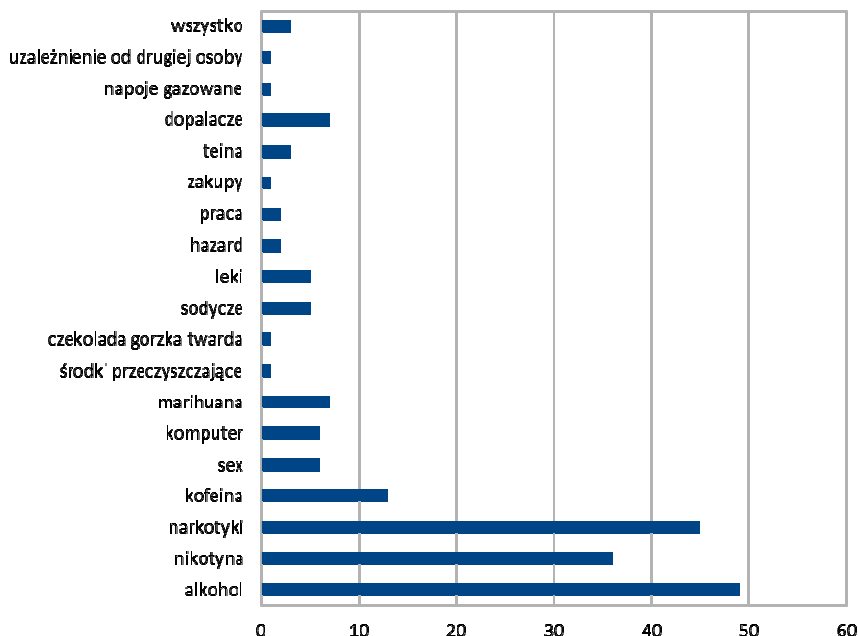
Pozostała, znacząca część ankietowanych uważa go za nawyk, a najmniej liczna grupa podaje że jest to choroba, nałóg. Na tej podstawie można przypuszczać, że deklarowana wiedza ma charakter powierzchowny i ogólny, czerpany ze źródeł nieprofesjonalnych, powszechnie dostępnych np. z mediów.

Czym wg Pan/i jest uzależnienie?

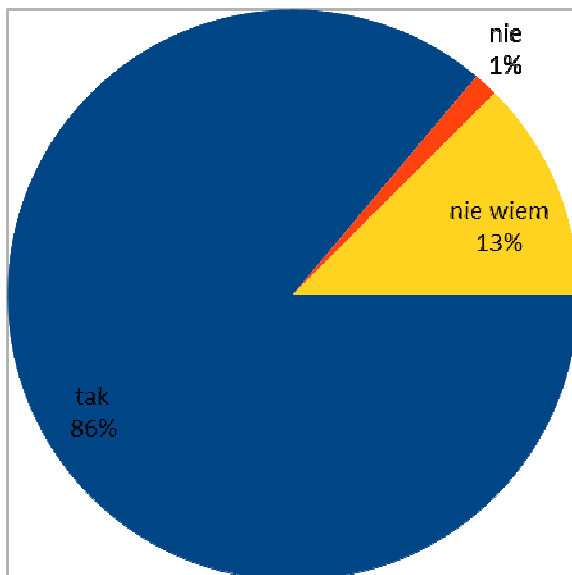
Mieszkańcy gminy wymieniają alkohol, narkotyki, nikotynę i kofeinę, jako najpopularniejsze substancje powodujące uzależnienie, przy czym narkotyki i dopalacze stanowiły 1/4 część odpowiedzi respondentów. Pojawiały się też mniej liczne odpowiedzi dotyczące uzależnień behawioralnych.

Jakie substancje wg Pana/i powodują uzależnienie?

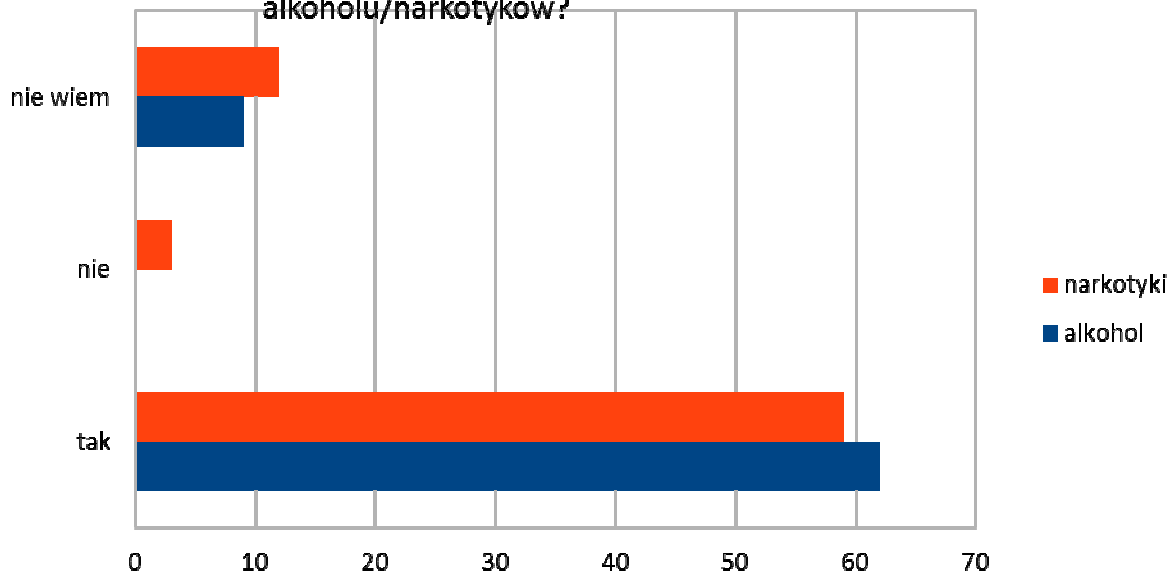

Badani mają świadomość, że w Gminie Kluczbork występuje problem uzależnienia. Nie mają co do tego wątpliwości. Jednak poproszeni o porównanie skali problemu uzależnień w rozróżnieniu na substancje: alkohol-narkotyki, u części respondentów pojawiły się wątpliwości, dotyczące problemu narkotyków. Ponad połowa mieszkańców przyznaje, że nie zna skali tego zjawiska w środowisku lokalnym.

Czy wg Pana/i w gminie Kluczbork występuje problem alkoholowy?

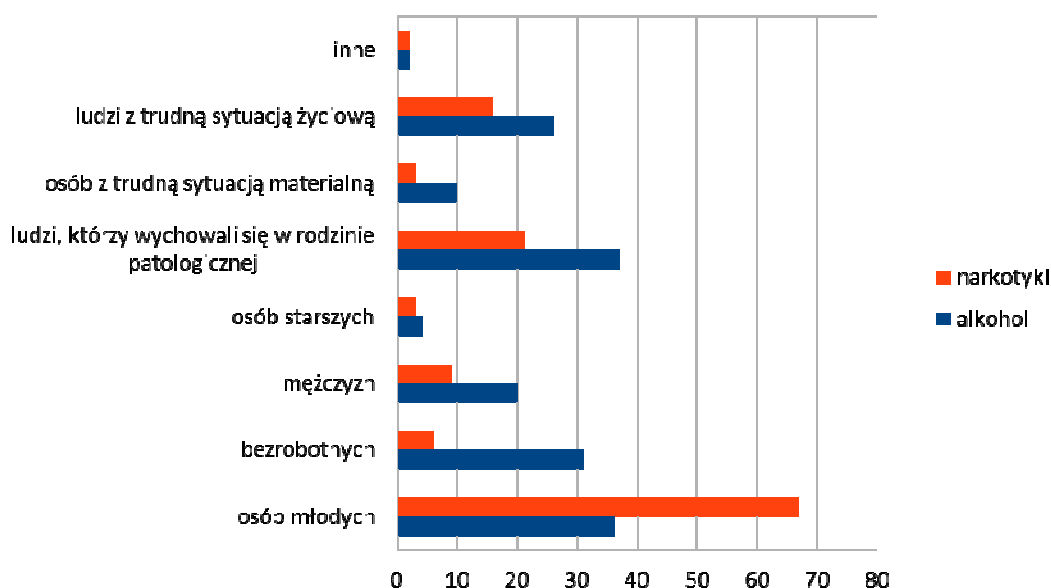

Czy według Pana/i w gminie Kluczbork występuje problem alkoholu/narkotyków?

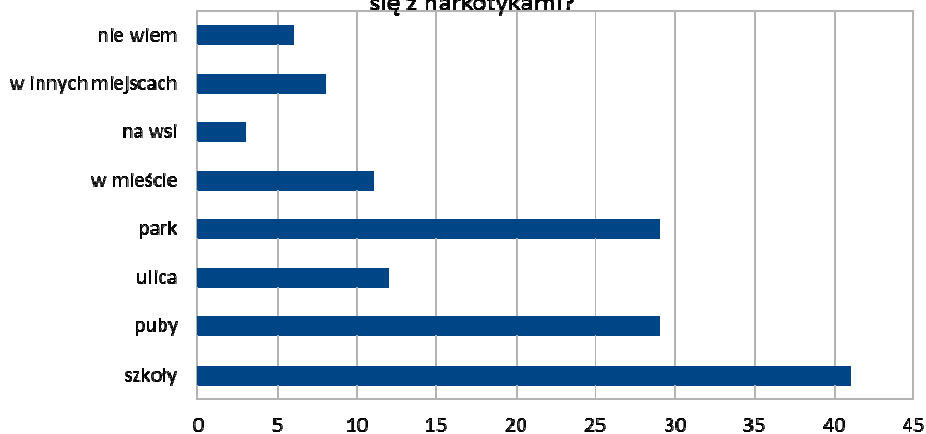
W dalszej części ankiety badane były stereotypy dotyczące uzależnień i ich powszechność wśród respondentów. W opiniach badanych, problem nadużywania alkoholu dotyczy głównie osób bezrobotnych, mężczyzn, osób starszych, wywodzących się z rodzin problemowych, osób z trudną sytuacją materialną, czy życiową. Można zatem przypuszczać, że uzależnienie od alkoholu jest odbierane jako sposób na radzenie sobie z przeżywaną trudną sytuacją i wynikającymi z niej problemami. Odpowiedzi dotyczące narkotyków różnicuje tylko jedna zmienna. Respondenci przyznają, że problem narkotyków dotyczy w przeważającej części osób młodych. Warto zwrócić też uwagę na nieliczne co prawda, ale interesujące odpowiedzi w otwartej części pytania. Wynika z nich, że problem narkotyków dotyczyć może "ludzi ciekawych", eksperymentujących. Jest to zatem zjawisko przypisywane takim osobom i przypuszczać można, że to do nich adresowane powinny być działania profilaktyczne.

Problem alkoholu/narkotyków najczęściej dotyczy...

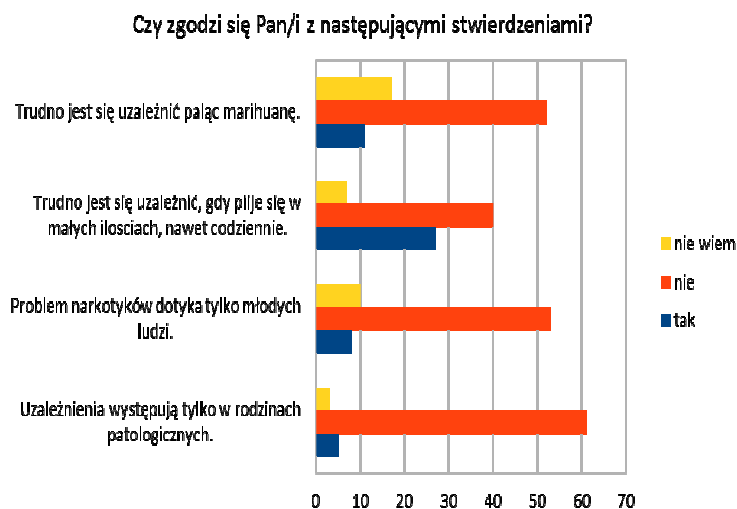

Miejscem wskazanym przez mieszkańców, jako takie w którym można mieć kontakt z narkotykami, w opinii badanych jest przede wszystkim szkoła. Niemalże co trzecia odpowiedź dotyczyła szkoły, w dalszej kolejności były to park i puby. Rzadziej badani wskazywali ulicę, miasto, zdarzały się też pojedyncze konkretne miejsca.

Jak Pan/i sądzi, w jakich miejscach w Pana/i gminie można zetknąć się z narkotykami?

O ile problem z uzależnieniem od alkoholu, jak wynika z odpowiedzi w poprzednich pytaniach, w opiniach badanych dość mocno kojarzony jest z trudnościami materialnymi, czy finansowymi występującymi zazwyczaj w rodzinach patologicznych, o tyle odbiór problemu uzależnienia od narkotyków jest odmienny. Badani zdecydowanie nie wiążą go z problemami w funkcjonowaniu rodziny, czy szeroko rozumianą patologią (88% odpowiedzi negatywnych). Inaczej niż w poprzednich pytaniach, twierdzą też, że nie dotyczy on jedynie osób młodych. Niepokojący jest pogląd, dość powszechny wśród badanych (65%) zgodnie z którym nie jest trudno uzależnić się paląc marihuanę. Domniemać można, że panuje dość powszechne przekonanie o mniejszej szkodliwości tzw. narkotyków miękkich lub przynajmniej niejasność co do tego (u co piątego badanego). Natomiast świadomość badanych jest wyższa jeżeli chodzi o problem alkoholu. U ponad połowy respondentów oczywiste wydaje się, że nie tylko ilość, ale też częstotliwość spożywania alkoholu może wpłynąć na uzależnienie się od tej substancji, co potwierdzają koncepcje teoretyczne.

Kolejne pytanie dotyczyło możliwych sposobów rozwiązywania istniejących w gminie problemów uzależnienia. Badani wskazują, jako najbardziej kompetentne specjalistyczne poradnie uzależnień (co czwarty badany). W dalszej kolejności wymieniane były szkoły, co jest zgodne z ujawnionym w trakcie badania przekonaniem, że problem narkotyków dotyczy głównie młodych ludzi. W szkołach realizowane są programy profilaktyczne w formie pogadarek, warsztatów, profilaktycznych spektakli teatralnych, kampanii terapeutycznych (13 edycji kampanii „Stop Narkotykom” realizowanych w gminie). Działania profilaktyczne realizowane przez szkoły są ukierunkowane zarówno na uczniów, jak i na rodziców (np. prelekcje w trakcie wywiadówek, teatr profilaktyczny). Aktywność rodziców w tym zakresie jest znacząca, ponieważ środowisko rodzinne i więzi rodzinne postrzegane są jako znaczący czynnik chroniący. Wśród instytucji publicznych wymienione zostały też: Ośrodek Pomocy Społecznej (15%), Policja (8%), a także na równym poziomie organizacje pozarządowe i kościoły (po 5%).

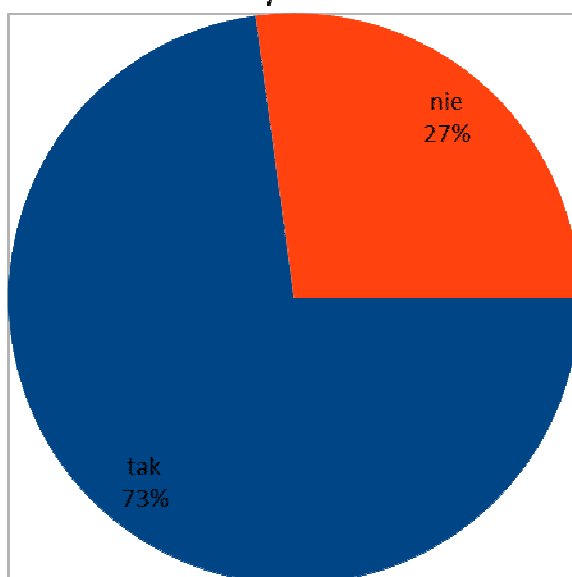

Jeżeli zatem mieszkańcy Kluczborka wiedzą gdzie zwrócić się o pomoc z problemem uzależnienia, co może utrudniać im sięganie po tą pomoc? Dominuje przekonanie, że problem tkwi w braku współpracy i porozumienia pomiędzy poszczególnymi elementami systemu profilaktyki oraz braku ich koordynacji. Duża część badanych ma trudności w jasnym określeniu problemu. Zaznaczony też został problem niskiej dostępności oraz długiego czasu oczekiwania do poradni i do specjalistów, a także brak funduszy zarówno na konsultacje dla osób indywidualnych, jak i na realizację programów i działań profilaktycznych. Wśród problemów indywidualnych respondenci ujawniali ograniczenia osobiste, takie jak wstyd, czy opór przed formalnościami.

Jak wynika z badań, $\frac{3}{4}$ badanych zna instytucje zajmujące się problematyką uzależnień, można zatem przypuszczać, że przynajmniej teoretycznie wie gdzie można zwrócić się o pomoc, kiedy oni sami, bądź ich bliscy borykają się z problemem uzależnień.

Czy zna Pan/i instytucje zajmujące się pomocą osobom uzależnionym i ich rodzinom

III. ZASOBY DO PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI PROFILAKTYCZNEJ I POMOCOWEJ

Do tej pory problemem profilaktyki uzależnień, w tym problemów dotyczących używania narkotyków zaangażowane były, w różny sposób następujące jednostki:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kluczborku oferuje głównie pomoc materialną. Działania profilaktyczne realizuje Świetlica Socjo -Terapeutyczna „Parasol” działająca w strukturach OPS.

- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Kluczborku: oferuje specjalistyczną pomoc: dzieciom, młodzieży, rodzicom, nauczycielom oraz placówkom opiekuńczo – wychowawczym. Jest dyskretna, dobrowolna i nieodpłatna.

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – pomoc rodzinna. realizuje zadania powiatu z zakresu: pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

- Kluczborski Dom Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury, Ośrodek Sportu i Rekreacji: organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, organizacja zajęć pozalekcyjnych

- Poradnie Odwykowe – terapia i profilaktyka dla uzależnionych i współuzależnionych.

- TPD Oddział Miejski w Kluczborku. Działania profilaktyczne podejmowane przez TPD obejmują funkcjonowanie Świetlicy Terapeutyczno-Wychowawczej w której skupia się młodzież starsza. W świetlicy działania profilaktyczne realizowane były poprzez: zajęcia socjoterapeutyczne, zajęcia z psychologiem, spotkania społeczności świetlicy, zajęcia rekreacyjno-sportowe, zajęcia ogólnorozwojowe.

- Stowarzyszenie „Emaus” Prowadzony jest punkt konsultacyjny dla młodzieży do spraw uzależnień. Organizowane są liczne imprezy kulturalne, koncerty bez używek, warsztaty profilaktyczne.

- ZHR (ZHP) jest organizacją, która realizując idee zawarte w programie wychowawczym, kładzie duży nacisk na wychowanie w trzeźwości i czystości, zero jakichkolwiek używek. Główne działania profilaktyczne: spotkania w różnych pionach wiekowych nt. używek, konferencje i warsztaty dla instruktorów poruszające tematy uzależnień, organizacja akcji letnich, wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

- Stowarzyszenie Klub Abstynenta „Dziewięciśń” potrzebujący mogą korzystać z fachowej pomocy psychologa czy prawnika. Prowadzony jest również punkt konsultacyjny ds. narkotyków.

- szkoły: w celu zmniejszenia zjawisk negatywnych realizowane są we wszystkich typach szkół określone szkolne programy profilaktyczne.

IV. DEFINICJA CELÓW GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Głównym przesłaniem Programu jest realizacja celu Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii - ograniczenie używania narkotyków i związanych z tym problemów społecznych i zdrowotnych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Ograniczenie zjawiska używania narkotyków oraz substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy, w szczególności przez dzieci i młodzież, poprzez realizację działań profilaktycznych.
2. Doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia i edukacji publicznej, poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej.
3. Ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.

Zadania własne gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem.

- Wspieranie działań placówek / poradni leczenia uzależnień, w których prowadzone są oprócz terapii dla osób uzależnionych od alkoholu terapie dla osób z uzależnieniem krzyżowym, tj. uzależnieniem od narkotyków, alkoholu i innych środków odurzających poprzez:
 - finansowanie prowadzenia grupy edukacyjno-terapeutycznej dla osób uzależnionych od różnych środków psychoaktywnych /poza alkoholem/: dopalaczy, marihuany, amfetaminy i innych,
 - doposażenie Poradni w nowości wydawnicze i materiały edukacyjne/książki specjalistyczne, poradniki.
- Organizacja szkolenia realizatorów programu wczesnej interwencji dla młodych osób używających narkotyki pn. „FreD”, wg potrzeb zgłoszonych przez szkoły w trakcie roku szkolnego.
- Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz innych placówek podległych gminie, realizujących programy pomocy psychologicznej oraz psychoterapeutycznej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych
- Podejmowanie działań na rzecz zwiększania dostępności do informacji o miejscach, programach i metodach leczenia uzależnień.

2. Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii.

- Udzielanie rodzinom, dotkniętych problemem narkomanii bezpłatnych specjalistycznych porad psychologicznych i prawnych w działającym Punkcie ds. Uzależnień od Narkotyków i Punkcie Konsultacyjno - Informacyjnym.
- Kontynuowanie współpracy z Komendą Powiatową Policji i Strażą Miejską w prowadzeniu działań sprzyjających ograniczeniu zagrożeń patologii rodziny i eliminowaniu niekorzystnych czynników wpływających na obniżenie poziomu bezpieczeństwa.
- Organizowanie w szkołach dla dzieci i młodzieży gimnazjalnej programu profilaktyki uzależnień.
- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów.

- Udzielanie wsparcia szkołom podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym w podejmowaniu i rozwijaniu różnorodnych form oddziaływań profilaktycznych, prowadzonych w oparciu o szkolne programy profilaktyki i promocji zdrowia:
 - finansowanie teatralnych spektakli profilaktycznych, będących uzupełnieniem zajęć profilaktycznych oraz stwarzanie możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w imprezach kulturalnych i sportowych,
 - promowanie przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez dzieci i młodzież,
 - organizowanie konkursów, akcji bądź innych działań poświęconych problematyce narkomanii,
 - doposażenie w materiały edukacyjne, informacyjne a także w nagrody rzeczowe, które stanowią element motywacyjny i angażujący uczniów w podejmowany,
- Przeprowadzanie we wszystkich typach szkół, w tym w szkołach specjalnych, warsztatów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży z obszaru wczesnej profilaktyki problemowej z zakresu narkomanii, wg zgłoszonych przez szkoły potrzeb.
- Upowszechnianie informacji o instytucjach w mieście, świadczących pomoc w obszarze rozwiązywania problemów narkomanii, alkoholowych i innych uzależnień, m.in. poprzez zakup i dystrybucję broszur, plakatów, informatorów, ulotek, itp.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii

- Udzielanie wsparcia placówkom oświatowym i kulturalnym w prowadzeniu działań związanych z profilaktyką narkomanii.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w obszarze przeciwdziałania patologiom społecznym i profilaktyki uzależnień.

V. Źródła i finansowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

1. Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 są środki finansowe pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

2. Zasady finansowania zadań:

- wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych gminy, wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii określonych w Programie ujęte zostały w planie budżetowym na 2017 rok w Dziale 851 – ochrona zdrowia, rozdział 85153 – zwalczanie narkomanii.

3. Dysponentem ww. środków jest Urząd Miejski w Kluczborku.

VI. AKCJA „STOP NARKOTYKOM” W GMINIE KLUCZBORK .

Akcja „*Stop narkotykom*” ma już kilkuletnią tradycję w gminie Kluczbork. Początkowo obejmowała jedną ze szkół ponadgimnazjalnych, a obecnie uczestniczą w niej wszystkie szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne z terenu gminy. Planowane jest włączenie do niej również szkół spoza gminy, które zgłaszają swoje zainteresowanie.

„*Stop narkotykom*” to coroczne, trzydniowe działania zainicjowane i podejmowane przez młodzież, obejmujące happeningi, koncerty, spektakle teatralne, konkursy plastyczne i muzyczne, seanse filmowe podejmujące tematykę narkomanii. Młodzież decyduje jakie zespoły zaprasza, sama prowadzi koncerty, sama planuje kolejne edycje akcji. Podejmuje tematy ważne dla siebie, w sposób który jest dla niej atrakcyjny. (Wszystko to odbywa się oczywiście z pomocą osób dorosłych.) Zapraszani są specjaliści, artyści i muzycy, którzy są dla nich naturalnymi autorytetami, którzy swoją twórczością i życiem promują życie wolne od narkotyków. Być może ta forma jest tak atrakcyjna dla młodych ludzi, bo to ich sprawa, ich zasługa, ich pomysł, bo ktoś ich posłuchał i potraktował poważnie, jak partnera w poważnej rozmowie poruszającej trudny temat. To ich sposób, żeby poradzić sobie z problemem narkotyków.

Jak dowodzą badania i praktyka, częstą przyczyną sięgania po narkotyki jest chęć ucieczki od sytuacji trudnych, stresujących, frustrujących. Narkotyk zapewnia natychmiastowe (pozornie) skuteczne rozwiązanie, powoduje zapomnienie lub też wprowadza w „inny, lepszy świat”. Wiemy, że faktycznie powoduje jedynie nasilenie, pogłębienie lub dodatkowe szkody.

Pokazanie młodym ludziom innych rozwiązań, możliwości, nauka radzenia sobie z trudnymi sytuacjami czy emocjami, to sposób, który może działa wolniej, ale stanowczo skuteczniej i trwale. Stąd nie nowy, ale wciąż nie wyeksploatowany pomysł warsztatów dla młodzieży. Wyposażenie młodych ludzi w umiejętności psychologiczne i interpersonalne powinno być uzupełnione informacjami o konsekwencjach prawnych dotyczących posiadania i używania narkotyków. Nie mają one na celu straszenia, lecz podane w rzetelny i pozbawiony sensacji sposób, uświadomić ze kontakt z narkotykami jest sprawą nielegalną i karalną.

Po zakończeniu realizacji programu w założonym okresie nastąpi podsumowanie podjętych działań i dokonana zostanie ewaluacja która posłuży do budowy i tworzenia programu przeciwdziałania narkomanii na kolejne lata.